

REFERAT Økonomi- og Erhvervsudvalget d. 19-06-2019

Mødedato Onsdag d. 19. juni 2019 kl. 14:00

Mødested Udvalgslokale 398

Indholdsfortegnelse

Indstilling på baggrund af forslag fra S, RV og ALT om klimapolitisk fødevarestrategi.....	3
Ny sundhedspolitik.....	7
Årlig status på personaleområdet.....	8
Temadrøftelse: Fokus på værdier for borgerne.....	10
Orientering om skoleanalyse.....	11
Orientering om organisationsændring i BA.....	12
Udkast til temadrøftelse om kønsligestilling på øverste ledelsesniveau.....	13
Prognose for udgifter til service og anlæg.....	14
Sager på vej.....	15
Eventuelt.....	16

Punkt 1: Indstilling på baggrund af forslag fra S, RV og ALT om klimapolitisk fødevarerstrategi

18/063082

Beslutning

Louise Lindskrog, Anders Winnerskjold, Mahad Yussuf kunne tiltræde de tre forslag, som er beskrevet i notatet fra Borgmesterens Afdeling af 11. juni 2019.

Mette Bjerre kunne tiltræde de tre forslag, som er beskrevet i notatet fra Borgmesterens Afdeling af 11. juni 2019 men tog forbehold for finansieringen.

Theresa Blegvad og Mette Skautrup tog forbehold.

Camilla Fabricius var forhindret i at deltage i udvalgets behandling af sagen.

Beslutningsforslag fra S, RV og ALT

En ny klimapolitisk fødevarerstrategi - Plantebaseret valgmulighed i alle kommunale køkkener

Baggrund

Klimaforandringerne bliver mere og mere presserende, og vi ser allerede nu, hvordan orkaner, oversvømmelser og hedeølger bliver hyppigere og mere ekstreme.

I 2015 indgik Danmark klimaafspraken i Paris, hvor vi forpligtede os til at nedbringe vores CO₂-udledninger med et mål om at bremse de hastige temperaturstigninger. Indtil videre har Danmark ikke været hurtige nok og har faktisk klaret det værre, end hvad vi internationalt kan markedsføre os på. Vi er faktisk det 5. mest CO₂-udledende land i Europa.

Aarhus byråd har vedtaget en fremtids sikret vision om at Aarhus kommune skal være CO₂ neutral i 2030. Det er et vanskeligt og visonært mål, som skal sikre at vi er en by for alle og med plads til alle. Vi er sammen med resten af Danmark er langt fremme på bl.a. vindenergi, men vi kan og bør gøre langt mere for klimaet i forbruget og produktionen af kød, der er en af de største klimasyndere. Formand for regeringens Advisory Board for Cirkulær Økonomi med Flemming Besenbacher som formand, har anvist at vi både som land, men også som bysamfund er nødt til at handle.

Vi har længe vidst, at kød (samt andre animalske fødevarer) giver et enormt klimaaftryk, og her har vi som kommune et ansvar, som vi bør handle på. FN's Klimapanel konkluderer i en rapport fra oktober, at der skal sættes markant mere ind i alle sektorer for at sænke CO₂-udledningen og nå målet om maks. 1,5 grad stigning. Det gælder også landbruget, som i Danmark står for knap 21 procent af landets samlede udslip af drivhusgasser. Alene køer og svin står for knap 19 procent af det samlede udslip.

Danmark er et af verdens mest kødspisende lande, idet hver dansker i gennemsnit spiser 52 kilo kød om året. Det viste en undersøgelse i 2016.

Danmark er desuden Europas mest opdyrkede land og det land i verden, der producerer mest kød per indbygger. 80 procent af vores landbrugsjord bruges til at dyrke foder til landbrugsdyr, mens kun 10 procent bruges til at dyrke planteføde til mennesker.

Som kommune kan vi være med til at gøre en vigtig indsats for at sænke klimapresset via vores fødevarerpolitik.

I hele Danmark serveres der dagligt op mod 800.000 måltider årligt i det offentlige. Mange af dem i Aarhus. Som kommune bør vi hæve ambitionerne for at skabe en mere klimavenlig kost og samtidig give borgerne mulighed for at vælge plantebaserede måltider, hvad enten motivationen er de positive effekter for klimaet, miljøet eller sundheden. Vi ved at rigtig mange aarhusianske køkkener allerede er meget langt fremme, har gode tal på klimakøkkendagsorden. Det anerkender vi, og ønsker at tage deres erfaringer endnu længere.

Forslag: Plantebaseret valgmulighed til alle borgere i Aarhus Kommune

Vi foreslår, at alle offentlige institutioner som skoler, daginstitutioner, plejehjem og medarbejderkantiner i kommunen tilbyder borgerne en plantebaseret valgmulighed. Disse plantebaserede måltider skal desuden henholde sig til Aarhus kommunes i forvejen visionære politik om økologi og langt mindre madspild, og derfor så vidt muligt være økologiske og basere sig på lokale råvarer i sæson.

Dette er en vej, som Københavns Kommune har valgt at gå, da Borgerrepræsentationen med et stort flertal i foråret besluttede at øge andelen af plantebaseret mad i kommunen.

Der er bred opbakning i befolkningen til mere plantebaseret mad i det offentlige. 46% af danskerne mener, at det altid bør være muligt at kunne vælge et vegetarisk måltid i de offentlige køkkener, ifølge Coop Analyse 2018. Halvdelen af danskerne (51%) ønsker at spise mindre kød, og flere og flere, især unge, skærer ned på kødet i deres dagligdag. Vi tror på at med et dagligt og reelt tilbud om plantebaseret måltid, vil Aarhus kommune nå endnu tættere på at bliver CO2 neutral i 2030.

På Randers Hospital har der været positiv respons i forbindelse med at tilbyde patienter vegetarmenuer. Her vælger hver femte patient det grønne måltid, og det er især på grund af de sundhedsmæssige fordele. Så ikke kun klimadagsordenen er en god årsag til at skære ned på kødet. Forskning viser, at en plantebaseret kost dækker kroppens ernæringsmæssige behov og endda har sundhedsmæssige fordele.

Opgørelse over det kommunale forbrug af kød og andre fødevarer

Vi foreslår også, at der laves årlige opgørelser over kommunens samlede forbrug af kød og andre fødevarer, så vi dermed kan få et samlet billede af det nuværende forbrug og sammenligne forbruget over tid. Dette er også en forudsætning for at sætte eventuelle fremtidige mål om at reducere kommunens kødforbrug.

Aarhus kommune vil med dette forslag yde et skelsættende bidrag til en bæredygtig fødevarestrategi og til begyndelsen på de strukturelle forandringer, som må og skal til for at bremse klimaforandringerne, og samtidig bibringe endnu et skridt om de samlede mål sat af Aarhus Byråd for Aarhus kommune om nedbringe til at være CO2 neutral i 2030.

Forslag:

- Alle institutioner og kantiner i Aarhus Kommune skal tilbyde borgerne en fast mulighed for et plantebaseret måltid.
- Andelen af plantebaseret mad skal øges i de kommunale køkkener.
- At der i forbindelse med indsatsen laves nye måling af madspildet og dermed en opkvalificering af magistratsafdelingernes køkken og indkøbspersonale
- Vi skal lave årlige opgørelser over det samlede forbrug af kød, mejeriprodukter og andre fødevarer.

Forventninger:

At andelen af økologiske, lokale og sæsonbaserede fødevarer vil stige markant, således at andelen af sølv og bronzemærkede institutioner, plejecentret og kantiner vil stige. At hele tiltaget finansieres ved mindre kød.

Links

Concito (anbefaling af plantebaseret mad):

<https://www.kk.dk/sites/default/files/edoc/babf8d9b-aace-414a-999f-818a1a5951fa/1467c25f-b494-4c38-9f99-11a139e333b3/Attachments/20661537-27778280-1.PDF>

København Kommunes forslag:

<https://www.kk.dk/indhold/borgerrepraesentationens-modemateriale/31052018/edoc-agenda/babf8d9b-aace-414a-999f-818a1a5951fa/3003aa4a-1493-401a-8be3-abce03ff643b>

FN's Klimapanel rapport:

<http://www.ipcc.ch/report/sr15/>

Coop Analyse (flere og flere skærer ned på kødet):

https://coopanalyse.dk/analyse/02_246-vegetar-no2/

Dansk Vegetarisk Forening (Randers hospitalsmad):

<https://www.dr.dk/nyheder/regionale/oestjylland/dansk-vegetarisk-forening-groen-mad-skal-tilbydes-i-offentlige>

FT borgerforslag:

<https://www.borgerforslag.dk/se-og-stoet-forslag/?Id=FT-00131>

DR (DK et af verdens mest kødspisende land):

<https://www.dr.dk/nyheder/indland/grafik-danmark-er-et-af-verdens-mest-koedspisende-lande>

Forslaget stilles af:

Alternativet: Liv Gro Jensen

Det Radikale Venstre: Eva Borchorst Mejnertz

Socialdemokraterne i Aarhus Byråd: Camilla Fabricius

Indstilling fra Borgmesterens Afdeling

Indstilling på baggrund af forslag fra ALT., S og RV om klimapolitisk fødevarerstrategi

I forlængelse af Aarhus Kommunes økologiomlægning, hvor målet om 60 % økologi i fødevarerindkøbet inden 2020 er nået.

Resumé

Denne indstilling baserer sig på beslutningsforslaget ”En ny klimapolitisk fødevarerstrategi - Plantebaseret valgmulighed i alle kommunale køkkener” (bilag 1), stillet af Alternativet, Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre.

Beslutningsforslaget blev behandlet på Byrådsmøde d. 12. december 2018.

Baggrunden for forslaget var, at ved at lave en mere ambitiøs klimapolitisk fødevarerstrategi for Aarhus Kommune, ville vi bidrage yderligere til at sænke klimaaftrykket, ved at sænke kødindtaget og øge andelen af plantebaseret mad i de offentlige måltider.

Borgmesterens afdeling foreslår, at Aarhus Kommune i stedet arbejder videre med også at tænke klimaaftryk ind i forlængelse af den økologiske omlægning. Her er nogle af principperne netop, at der indkøbes og spises mindre kød og flere vegetabiliske råvarer. Økologiomlægningen er gennemført indenfor eksisterende driftsbudgetter gennem kompetenceudvikling af medarbejderne og et større fokus på økologi, og dermed indkøbet af fødevarer, ved at fokusere på mere grønt, mindre kød og mindre madspild. I forlængelse heraf kan der fremadrettet også sættes større fokus på klimaaftryk. Der er ikke i dag pålidelige og let anvendelige mål for madens klimaaftryk, men på sigt bør det overvejes at fastsætte måltal for reduktion af klimaaftrykket.

Indstilling

Det indstilles:

At 1) Byrådet afviser beslutningsforslaget: ”En ny klimapolitisk fødevarerstrategi - Plantebaseret valgmulighed i alle kommunale køkkener”

At 2) Der indenfor rammerne af økologiomlægningen og i samarbejde mellem Indkøb og Udbud, afdelingerne og Klimasekretariatet arbejdes med hvordan klimaaftryk kan tænkes ind i forlængelse af den eksisterende økologiomlægning,

At 3) Der primo 2021 rapporteres til Byrådet herom med et oplæg til drøftelse af, om der kan fastsættes egentlige mål for reduktion af madens klimaaftryk.

Sagens forløb

12-12-2018 Aarhus Byråd

Fremsendes sammen med præcisering til Borgmesterens Afdeling med henblik på udarbejdelse af indstilling, jf. byrådets vedtagelse i mødet den 12. december 2018 om magistratsbehandling af forslaget.

Sagen bedes tilbagesendt byrådet via Magistraten.

19-03-2019 Borgmesterens Afdeling

Beslutningsforslag besvaret med indstilling fra Borgmesterens Afdeling.

25-03-2019 Magistraten

Fremsendes til Aarhus Byråd med bemærkning, at Magistraten i mødet den 25. marts 2019 anbefaler, at byrådet tiltræder Borgmesterens Afdelings indstilling af 19. marts 2019.

Udtalelser fra afdelinger vedlægges byrådsbehandlingen.

Rådmand Rabih Azad-Ahmad henholder sig til det oprindelige forslag.

Rådmand Kristian Würtz og Keld Hvalsø var forhindret i at deltage i sagens behandling.

03-04-2019 Aarhus Byråd

Fremsendes til Økonomiudvalget til behandling i henhold til beslutning i byrådets møde den 3. april 2019.

19-06-2019 Økonomiudvalget

Louise Lindskrog, Anders Winnerskjold, Mahad Yussuf kunne tiltræde de tre forslag, som er beskrevet i notatet fra Borgmesterens Afdeling af 11. juni 2019.

Mette Bjerre kunne tiltræde de tre forslag, som er beskrevet i notatet fra Borgmesterens Afdeling af 11. juni 2019 men tog forbehold for finansieringen.

Theresa Blegvad og Mette Skautrup tog forbehold.

Camilla Fabricius var forhindret i at deltage i udvalgets behandling af sagen.

26-06-2019 Aarhus Byråd

Beslutning ikke frigivet

Bilag

Indstilling

Bilag 1: Beslutningsforslag

Meningstilkendegivelse, Århus Forældreorganisation

Meningstilkendegivelse, SOF Aarhus

Meningstilkendegivelse, Lis K

Præcisering af forslag

Meningstilkendegivelse, Ældre Sagen i Aarhus

Forklædenotat

MSB's udtalelse om Klimapolitisk fødevarestrategi

MSO's udtalelse til Klimapolitisk fødevarestrategi

MBU's udtalelse til Indstilling om klimapolitisk fødevarestrategi

Meningstilkendegivelse Tina Beermann

Meningstilkendegivelse Greenpeace

Meningstilkendegivelse Dansk Vegetarisk Forening

Byrådsdebat

Udvalgserklæring

Notat, 11.06.2019, BA

Bilag 1 Bidrag fra MSO

Bilag 2 Bidrag fra MSB

Bilag 3 Bidrag MTM

Bilag 4 Bidrag fra MKB

Bilag 5 Bidrag fra MBU

Bilag 6 Dansk Vegetarforening

Bilag 6a Dansk Vegetarforening

Bilag 6b Dansk Vegetarforening

Bilag 6c dansk Vegetarforening

Bilag 6d Dansk Vegetarforening

Groft estimat af fødevarernes klimaaftryk

Foretræde Kost og Ernæringsforbundet

Punkt 2: Ny sundhedspolitik

Beslutning

Embedsmænd fra Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg holdte et oplæg for udvalget, som efterfølgende kom med input til den kommende sundhedspolitik.

MSO deltager under behandlingen af punktet.

Sagens forløb

19-06-2019 Økonomiudvalget

Embedsmænd fra Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg holdte et oplæg for udvalget, som efterfølgende kom med input til den kommende sundhedspolitik.

Bilag

Notat 26032019 Sundhedspolitik

Sundhedspolitik

Punkt 3: Årlig status på personaleområdet

19/021537

Beslutning

Udvalget kunne enstemmigt tiltræde indstillingen i overensstemmelse med Magistratens anbefaling. Camilla Fabricius var forhindret i at deltage i udvalgets behandling af sagen.

Resumé

Siden 2003 har Byrådet hvert år fået forelagt en personaleredegørelse med status på personaleområdet. I forbindelse med Byrådets behandling af sidste års personaleredegørelse (2017) blev der udtrykt ønske om forsat årlig status på personaleområdet og fokus på en fælles strategisk udvikling af den attraktive arbejdsplads, dog med et mere enkelt materiale og med data fra kommunens ledelsesinformationssystem.

Med baggrund heri er der således ikke i år udarbejdet en samlet personaleredegørelse, som vi kender fra tidligere år. Indstilling inkl. bilag belyser en række personalemæssige forhold i Aarhus Kommune som bidrag til Byrådets årlige status på personaleområdet.

Dygtige og højt motiverede medarbejdere og ledere er Aarhus Kommunes vigtigste ressource i forhold til at kunne løse opgaverne og skabe værdi for og sammen med aarhusianerne, herunder bidrage til visionen 'Aarhus – en god by for alle'. Vi skal kunne tiltrække og fastholde de bedste. Velkvalificerede og engagerede medarbejdere, der har lyst til og evner at arbejde, samarbejde og tage aktiv del i løbende at udvikle vores velfærd er afgørende for, at Aarhus Kommune lykkes med Aarhus-målene under visionen 'En god by for alle'. Det er derfor vigtigt med et vedvarende fokus på personalepolitikken og arbejdsmiljøpolitikken målsætninger om attraktive og bæredygtige arbejdspladser.

Indstilling

Det indstilles:

At 1) Byrådet tager afrapporteringen af politiske målsætninger til efterretning samt drøfter Aarhus Kommune som arbejdsplads, herunder om politiske målsætninger, fokus og retninger er de rigtige i forhold til at løfte fremtidens velfærdsopgaver og personalepolitikken målsætning om attraktive arbejdspladser.

Sagens forløb

27-05-2019 Magistraten

Fremsendes til Aarhus Byråd med bemærkning, at Magistraten i mødet den 27. maj 2019 anbefaler, at byrådet tiltræder Borgmesterens Afdelings indstilling af 21. maj 2019.

Følgende blev fremhævet:

- Tidsserier med meget forskellig basisår
- Også behov for fokus på vestlige indvandrere og efterkommere?
- Fokus på arbejdsskader

Rådmand Rabih Azad-Ahmad og Camilla Fabricius var forhindret i at deltage i sagens behandling.

12-06-2019 Aarhus Byråd

Fremsendes til Økonomiudvalget til behandling i henhold til beslutning i byrådets møde den 12. juni 2019.

19-06-2019 Økonomiudvalget

Udvalget kunne enstemmigt tiltræde indstillingen i overensstemmelse med Magistratens anbefaling. Camilla Fabricius var forhindret i at deltage i udvalgets behandling af sagen.

26-06-2019 Aarhus Byråd

Beslutning ikke frigivet

Bilag

Indstilling

Bilag 1: Datablad Personalet i tal 2018 inkl. Fællesrapport trivsel og social kapital

Bilag 2: Status på strategisk fokus på attraktive arbejdspladser (baggrundsmateriale fra FMUs strategiske drøftelse)

Byrådsdebat

Udvalgserklæring

Notat, 13.06.2019, BA

Bilag 1 - Samlet voksenløn ansøgningskema på social- og sundhedsuddannelserne

Bilag 2 - KRL fraværstatistik for kommuner og regioner 2018

Punkt 4: Temadrøftelse: Fokus på værdier for borgerne

Beslutning

Udvalget afholdte temadrøftelsen.

Sagens forløb

19-06-2019 Økonomiudvalget

Udvalget afholdte temadrøftelsen.

Bilag

Notat, 06.06.2019, Fokus på værdi (modtaget 18.06.219)

Bilag 1: Procesplan Fokus på værdi

Bilag 2: Fokus på værdi _udvalgte eksempler fra Aarhus

Punkt 5: Orientering om skoleanalyse

Beslutning

Magistratsafdelingen for Børn og Unge orienterede udvalget, som efterfølgende drøftede skoleanalysen.

Sagens forløb

19-06-2019 Økonomiudvalget

Magistratsafdelingen for Børn og Unge orienterede udvalget, som efterfølgende drøftede skoleanalysen.

Bilag

Skoleanalyse - Forklæde til møde i Økonomiudvalget d. 19. juni

Skoleanalyse - Sammenfatning af analysen af folkeskolernes økonomi

Skoleanalyse - Samlede plancher

Punkt 6: Orientering om organisationsændring i BA

Beslutning

Udvalget blev orienteret og drøftede efterfølgende organisationsændringen. Økonomiudvalget orienteres om organisationsændring i Borgmesterens Afdeling, der gennemføres som følge af besparelser i budgetaftalen 2019-2022. Organisationsændringen træder i kraft 1. juli 2019.

Sagens forløb

19-06-2019 Økonomiudvalget

Udvalget blev orienteret og drøftede efterfølgende organisationsændringen.

Bilag

Notat, 12.06.2019, BA

Punkt 7: Udkast til temadrøftelse om kønsligestilling på øverste ledelsesniveau

Beslutning

Udvalget godkendte det vedlagte oplæg til den kommende temadrøftelse.

Sagens forløb

19-06-2019 Økonomiudvalget

Udvalget godkendte det vedlagte oplæg til den kommende temadrøftelse.

Bilag

Notat, 14.06.2019, BA

Punkt 8: Prognose for udgifter til service og anlæg

Beslutning

Udvalget blev orienteret og drøftede punktet.

Sagens forløb

19-06-2019 Økonomiudvalget

Udvalget blev orienteret og drøftede punktet.

Bilag

Økonomiopfølgning 2019

Punkt 9: Sager på vej

Beslutning

Det blev stillet spørgsmål til den internationale skole.

Sagens forløb

19-06-2019 Økonomiudvalget

Det blev stillet spørgsmål til den internationale skole.

Bilag

Liste over sager på vej fra BA til byrådet

Punkt 10: Eventuelt

Beslutning

Der var ingen bemærkninger.

Sagens forløb

19-06-2019 Økonomiudvalget

Der var ingen bemærkninger.